

Til Socialudvalget

08-06-2016

Orientering om Jobreform fase I mv.

Sagsnr.
2016-0246668

Den 1. april 2016 trådte de lovændringer i kraft, som udmønter hhv. Jobreform fase I (kontanthjælpsloft, 225 timers krav mv.) og udvidelsen af personkredsen for integrationsydelsen. Dette notat orienterer kort om de væsentligste ændringer og beskriver de initiativer, som Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen iværksætter for de berørte borgere.

Dokumentnr.
2016-0246668-1

Sagsbehandler
Susan Fiil Præstegaard

Ændringerne og antallet af berørte borgere

Lovændringerne omfatter bl.a.:

- *Indførelse af et nyt kontanthjælpsloft*

Kontanthjælpsloftet betyder, at hvis borgernes samlede ydelser overstiger deres kontanthjælpsloft, reduceres boligrelaterede ydelser. Først reduceres i særlig støtte efter aktivlovens § 34. Denne ydelse bevilges af Beskæftigelses og Integrationsydelse til personer med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Hvis borgerens samlede ydelse fortsat overstiger loftet, reduceres borgeren dernæst i boligstøtten. Borgernes forsørgelsesydelse (dvs. kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse) og de børnerelaterede ydelser reduceres ikke.

Flere grupper af borgere med handicap er undtaget fra loftet:

- stærkt bevægelseshæmmede, som modtager boligstøtte til en egnet bolig,
- borgere med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der har fået anvist en handicapegnet bolig af kommunen,
- borgere, der modtager døgnhjælp efter serviceloven, og som selv har fundet sin bolig.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen estimerer på baggrund af tal fra Beskæftigelsesministeriet, at ca. 3.500 fuldtidspersoner i Københavns Kommune vil få reduceret deres boligstøtte og/eller særlig støtte som følge af kontanthjælpsloftet.

Beregninger fra BL viser, at børnefamilier med to forsørgere kan miste omkring 2.400 kr. pr. måned i boligstøtte, mens enlige forsørgere kan miste ca. 2.900 kr. pr. måned

- *Indførelse af et skærpet rådighedskrav (225-timers reglen)*

Borgere, der modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse skal fremover have ordinært arbejde i mindst 225 timer om året, hvis de vurderes i stand til at arbejde. Kravet

Center for Politik

Bernstorffsgade 17
1577 København V

Telefon
5170 7155

E-mail
PA07@SO F.kk.dk

EAN nummer
5798009683052

www.kk.dk

skal opfyldes, når borgeren har modtaget hjælp i sammenlagt et år ud af tre år. Hvis den ene ægtefælle ikke opfylder kravet om arbejde kan dennes ydelse helt bortfalde. Hos enlige reduceres ydelsen med op til 1.000 kr. pr. måned.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen estimerer på baggrund af tal fra Beskæftigelsesministeriet, at ca. 1.150 ugifte og 100 ægtepar i Københavns Kommune vil få reduceret/stoppet deres forsørgelsesydelse, fordi de ikke opfylder arbejdskravet.

- *Udvidelse af personkredsen for integrationsydelse.*

Fra 1. juli 2016 er det et krav for at modtage kontanthjælp og uddannelseshjælp, at borgeren har opholdt sig i Danmark i mindst 7 ud af de seneste 8 år. Borgere med kortere ophold eller perioder med længere udrejser overgår til integrationsydelse.

Der udsendes aktuelt partshøringsbreve til ca. 2.500 borgere, som muligvis ikke opfylder kravet om ophold (kopi af dette brev er vedlagt som bilag). Det forventes dog, at størstedelen vil kunne dokumentere ophold. Et forsigtigt skøn lyder på, at ca. 1.200 af de københavnske borgere vil overgå fra kontant- og uddannelseshjælp til integrationsydelse.

Enlige ydelsesmodtagere over 30 år vil gå fra en ydelse på ca. 10.500 pr. pr. måned til en ydelse på ca. 6.000 kr. pr. måned. Også familier får en væsentligt lavere ydelse. Særligt familier med flere børn vil mærke effekten, eftersom integrationsydelsen ikke øges, når man har flere børn

Konsekvenser af kontanthjælpsloftet for personer over 30 år

Beskæftigelsesministeriet har lavet en række beregninger om konsekvenserne af kontanthjælpsloftet for personer over 30 år. Ministeriet har ikke lavet tilsvarende opgørelser for personer under 30 år.

I tabellerne nedenfor sammenfatter Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen en række opgørelser foretaget af Beskæftigelsesministeriet. Tabel 1 viser rådighedsbeløbene for forskellige familietyper *før* indførelsen af kontanthjælpsloftet. Tabel 2 viser rådighedsbeløbene efter indførelse af kontanthjælpsloftet. Den røde farvemærkning i tabel 1 og tabel 2 viser, hvilke familietyper der vil få et mindre rådighedsbeløb som følge af kontanthjælpsloftet ved forskellige huslejesatser.

Tabel 3 viser konsekvensen af kontanthjælpsloftet for de forskellige familietyper og huslejudgifter, dvs. forskellen mellem rådighedsbeløb i tabel 1 og 2.

Tabel 1: Rådighedsbeløb for familier fyldt 30 år der modtager kontanthjælp før indførelse af kontanthjælpsloftet (i kr.)

Husleje om måneden	Enlig, 1 barn	Enlig, 2 børn	Enlig, 3 børn	Ægtepar/samlevende, 1 barn	Ægtepar/samlevende, 2 børn	Ægtepar/samlevende, 3 børn	Ægtepar/samlevende, 4 børn
3.000	10.900	13.600	16.800	18.300	18.900	19.900	20.300
4.000	10.400	13.500	16.800	17.300	17.900	18.900	19.300
5.000	10.300	13.500	16.800	16.300	16.900	18.200	19.100
6.000	10.000	13.500	16.800	15.300	16.300	17.800	18.700
7.000	9.800	13.300	16.800	14.800	15.900	17.400	18.500
8.000	9.800	13.300	16.800	14.400	15.500	17.000	18.500

Kilde: Tabellen er udarbejdet på baggrund af Beskæftigelsesministerens svar på BIU (alm. del) spørgsmål nr. 41 af 25. februar 2016¹

Tabel 2: Rådighedsbeløb for familier fyldt 30 år, der modtager kontanthjælp efter indførelse af kontanthjælpsloftet (i kr.)

Husleje om måneden	Enlig, 1 barn	Enlig, 2 børn	Enlig, 3 børn	Ægtepar/samlevende, 1 barn	Ægtepar/samlevende, 2 børn	Ægtepar/samlevende, 3 børn	Ægtepar/samlevende, 4 børn
3.000	10.900	13.600	16.800	18.300	18.900	19.900	20.300
4.000	10.400	13.500	16.300	17.300	17.900	18.900	19.300
5.000	9.500	12.600	15.300	16.300	16.900	17.900	18.300
6.000	8.500	11.600	14.300	15.300	15.900	16.900	17.300
7.000	7.500	10.600	13.300	14.300	14.900	15.900	16.300
8.000	6.500	9.600	12.300	13.300	13.900	14.900	15.300

Kilde: Tabellen er udarbejdet på baggrund af Beskæftigelsesministerens svar på BIU (alm. del) spørgsmål nr. 41 af 25. februar 2016.

¹ Anm: Der forudsættes månedlige udgifter til el, vand og varme på hhv. 756 kr., 1.069 kr., 1.129 og 1.188 kr. for enlige med hhv. 1, 2, 3 og 4 børn, og månedlige udgifter til el, vand og varme på hhv. 1.051 kr., 1.171 kr., 1.230 og 1.290 kr. for par med 1, 2, 3 og 4 børn. Det forudsættes endvidere, at familietyperne forudsættes at bo til leje i en lejlighed på 100 m². I familier med 1 barn forudsættes, at barnet er 5 år, i familier med 2 børn er børnene hhv. 5 og 10 år, i familier med 3 børn er børnene 5, 10 og 14 år og i familier med 4 børn er børnene 1, 5, 10 og 14 år. Huslejen udgør forskellen mellem de samlede boligudgifter og udgifter til el, vand og varme. Beregningerne af rådighedsbeløbene er foretaget på den foreløbige version af Familietypermodellen fra december 2015.

Tabel 3: Kontanthjælpsloftets effekt på forskellige familietypers rådighedsbeløb (i kr.)

Husleje om måneden	Enlig, 1 barn	Enlig, 2 børn	Enlig, 3 børn	Ægtepar/samlevende, 1 barn	Ægtepar/samlevende, 2 børn	Ægtepar/samlevende, 3 børn	Ægtepar/samlevende, 4 børn
3.000	0	0	0	0	0	0	0
4.000	0	0	-500	0	0	0	0
5.000	-800	-900	-1.500	0	0	-300	-800
6.000	-1.500	-1.900	-2.500	0	-400	-900	-1.400
7.000	-2.300	-2.700	-3.500	-500	-1.000	-1.500	-2.200
8.000	-3.300	-3.700	-4.500	-1.100	-1.600	-2.100	-3.200

Kilde: Tabellen er udarbejdet på baggrund af Beskæftigelsesministerens svar på BIU (alm. del) spørgsmål nr. 41 af 25. februar 2016.

Det er væsentligt at bemærke, at familier med 1 eller flere børn i Københavns Kommune sjældent vil have en husleje på 3.000 – 4.000 kr. om måneden. Derfor er der en sandsynlighed for, at familier i København vil blive hårdt ramt af loftet i sammenligning med familier i kommuner, hvor boligpriserne er lavere.

Kommunens forpligtelser

Det fremgår af loven, som udmønter Jobreform fase I, at intentionen med de nye regler er, at de skal sikre, at det kan betale sig at arbejde, og at flere personer i kontanthjælpssystemet bliver en del af arbejdsfællesskabet.

Det er kommunens ansvar at implementere og administrere de reformer og regler, som Folketinget har besluttet. Denne forpligtelse indebærer bl.a.:

- 1) Information og vejledning om de ændrede regler
- 2) Understøtte borgerne i at få fodfæste på arbejdsmarked/deltage i uddannelse.

Det ligger ikke indenfor kommunens muligheder at kompensere borgerne økonomisk for lovbestemte lavere ydelser og sanktioner i beskæftigelsesreglerne, f.eks. virkningerne af kontanthjælpsloftet og 225 timers kravet. Det betyder, at Socialforvaltningen ikke kan udbetale en social ydelse til berørte borgere som kompensation for nedgangen i ydelser

Ad 1) information og vejledning om de ændrede regler

Kommunen (jobcentre) har pligt til at bistå de ledige med at komme ind på arbejdsmarkedet via et individuelt kontaktføreløb og en aktiv indsats. I den forbindelse er kommunen forpligtiget til at informere og vejlede borgerne om, hvad det ændrede regelgrundlag betyder for dem, og hvordan de skal agere i forhold hertil.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil - som led i den generelle vejledningsforpligtelse - i de kommende måneder udsende en række breve til borgerne om de ændrede regler. Den 13. maj 2016 har alle borgere i kontanthjælpssystemet modtaget et generelt vejledningsbrev om kontanthjælpsloftet og 225 timers kravet. Forvaltningen udsender desuden aktuelt breve til de ca. 2.500 borgere, som risikerer overgang til integrationsydelse med mindre de opfylder opholdskravet. De borgere, som ifølge Beskæftigelses og Integrationsforvaltningens oplysninger vil være omfattet af en eller flere af de nye regler, vil modtage en partshøring om dette forud for, at afgørelse om konsekvenserne træffes. Hvis borgeren ikke ved partshøringen kan påvise, at vedkommende er omfattet af undtagelsesbestemmelser eller ikke reagerer på partshøringen, vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen sende skriftlig afgørelse til borgeren, før ydelsen i givet fald reduceres eller stoppes.

Ad 2) Understøtte borgerne i at få fodfæste på arbejdsmarked/deltage i uddannelse

Jobcentrenes primære opgave består i at bistå borgerne med at komme i job og/eller uddannelse.

I forlængelse af Jobreform fase I mv. vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen sætte øget fokus på job af kortere varighed i beskæftigelsesindsatsen, idet reformen mv. kan medvirke til, at flere borgere, der modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse, vil være motiveret for at tage et job – også af kortere varighed.

Loftsreglerne giver mulighed for, at hvis en borger arbejder nogle timer om ugen, kan der skabes plads under kontanthjælpsloftet, så borgerne kan modtage hele eller dele af den særlige støtte eller boligstøtte, som vedkommende ellers ville få reduceret på grund af kontanthjælpsloftet.

Derudover kan job af kortere varighed bidrage til, at en borger opfylder kravet om 225 timers arbejde samt være indgangen for, at borgeren erhverver sig en mere permanent ansættelse i form af et midlertidigt job, vikariat, deltidsjob eller fuldtidsjob.

Tiltag i Socialforvaltningen

For at kunne yde den bedst mulige rådgivning og vejledning i forhold til det ændrede regelgrundlag arbejder Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen sammen om en række tiltag:

A: Informations- og vejledningsinitiativer

Nogle borgere i kontanthjælpssystemet vil helt kunne undtages fra kontanthjælpsloftet og det skærpede arbejdskrav på 225 timers mv. (se boks 1 nedenfor). Derfor er det væsentligt, at relevante oplysninger formidles til hhv. jobcentrene og Ydelsesservice. Socialforvaltningen kan sikre, at de relevante oplysninger, denne forvaltning har kendskab til, formidles til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i samarbejde med borgeren.

Boks 1: Om undtagelser fra kontanthjælpsloftet og 225 timers kravet

Undtagelser fra kontanthjælpsloftet

Boligstøtte og særlig støtte undtages fra kontanthjælpsloftet, hvis borgeren eller den person, borgeren bor sammen med:

- får boligstøtte efter reglerne for stærkt bevægelsehæmmede;
- får boligstøtte efter reglerne for personer, der modtager døgnhjælp efter serviceloven;
- er visiteret til og anvist en almen ældrebolig eller lignende boligtype på grund af en fysisk eller psykisk funktionsevnedssættelse;
- får boligydelse og er anvist en almen ældrebolig eller lignende boligtype af kommunen.

Undtagelser fra 225 timers kravet

Borgeren skal ikke opfylde kravet om 225 timers arbejde, hvis Jobcenter København f.eks. vurderer, at borgerens arbejdsevne er så begrænset, at borgeren ikke kan opfylde et arbejdskrav på 225 timers arbejde inden for 12 måneder (svarer til ca. 5-6 timers arbejde om ugen).

Forlængelse af 12 måneders perioden

Perioden, hvor borgeren skal opfylde arbejdskravet, kan forlænges med perioder, hvor borgeren ikke har kunnet udnytte sine arbejdsmuligheder, f.eks. på grund af graviditet, uddannelse, værnepligt eller dokumenteret sygdom. Det er jobcenteret, der vurderer, om borgerens periode kan forlænges.

Socialforvaltningens opsøgende personale vil bistå Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i forhold til at forklare det ændrede regelgrundlag for borgeren. Medarbejderne vil bistå med at forklare væsentligheden af, at borgerne finder et job (og fortælle, at jobcentret kan hjælpe hermed) og at borgeren reagerer på de informationer (f.eks. partshøringsbreve mv.) som udsendes de kommende måneder fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Udbetaling Danmark.

Det opsøgende personale vil eksempelvis hjælpe med at sikre, at borgerne fremmøder i jobcentret og indsender de relevante oplysninger i forhold til jobcentrenes vurdering af, om borgeren kan

undtages fra 225 timers kravet eller kan få forlænget 12 måneders perioden jf. ovenstående boks. 1.

Herudover vil særligt Hjemløseenheden blive involveret i dokumentation for ophold i Danmark for så vidt angår udvidelsen af målgruppen for integrationsydelse. Når hjemløse har været registreret uden adresse, vil f.eks. notater om kontakt til Socialforvaltningen eller selvejende institutioner kunne tjene som dokumentation for at borgeren har været her i landet. Socialforvaltningen vil også kunne bistå med at vejlede borgeren om f.eks. at indhente udskrifter fra bank, som dokumenterer, at vedkommende har hævet beløb her i landet i perioder, hvor borgeren har stået uden adresse.

B: Fælles beredskab på Center for Jobindsats og Ungecentret
Aktuelt har Socialforvaltningen fast personale til stede i Center for Jobindsats – JKI på Lærkevej. I perioden september-november 2016, hvor Jobreform fase I får virkning, vil Socialforvaltningen tillige have personale til stede på Ungecentret – JKU i Skelbækgade.

Socialforvaltningen vil have særligt fokus på information og vejledning i forhold til enlige forsørgere, som i forvejen har kontakt til Socialforvaltningen. Det skyldes, at det umiddelbart er disse borgere, som oplever de største økonomiske konsekvenser af kontanthjælpsloftet, fordi de typisk modtager høj boligstøtte og særlig støtte. Borgercenter Børn og Unge vil have fokus på løbende at informere de familier, centeret har kontakt til, om regelændringerne. Dermed er der mulighed for, at familierne på tidligst mulige tidspunkt håndterer kommende økonomiske udfordringer.

C: Økonomisk rådgivning

Socialforvaltningens økonomiske rådgivning kan hjælpe de berørte borgere med at få overblik over økonomien og hjælpe dem med at tilrettelægge deres økonomi efter de ændrede forhold. Borgere, som ønsker anonym rådgivning, kan henvises til de private tilbud, som eksisterer.

D: Aktivlovens § 81a

Socialforvaltningen vil som hidtil og efter de gældende regler have mulighed for i visse tilfælde at udbetale en ydelse efter lov om aktiv socialpolitik § 81a til udsættelsestruede lejere med større sociale problemer, som er udsættelsestruede på grund af en huslejerestance.

Hjælpen kan dog kun ydes, hvis den konkrete udsættelse afværges på grund af ydelsen, og der er en løsning på boligsituationen i udsigt i nær fremtid. Det kan f.eks. være, at borgeren har fundet en billigere bolig, som først er ledig om 1-2 måneder og så kan fastholdes med støtte indtil flytningen. Hjælpen kan desuden kun ydes, hvis den ikke

kompenserer borgeren for virkningen af en sanktion. 225-timers reglen er en sanktionstype.

E: Boligsocial anvisning

Der er desuden mulighed for, at en husstand, som udsættes på grund af restancer, kan anvises til en ny bolig af den boligsociale anvisning, hvis anvisningskriterierne i øvrigt er opfyldt. Det er imidlertid i stigende grad vanskeligt at anvise borgere med lav betalingsevne, fordi huslejerne også i almene boliger ofte er for høje. Der er derfor risiko for, at konsekvenserne af reformen fører til en øget efterspørgsel på de billigste boliger – også i den boligsociale anvisning. Ventetiderne på billige boliger via boligsocial anvisning er i forvejen markante. Ventetiderne er for lange til, at en borger kan fastholde nuværende bolig med en ydelse efter § 81a til en boligsocial anvisning er gennemført.

E: Inddragelse af relevante samarbejdspartnere for at hindre huslejeudsættelser

Der er en væsentlig risiko for at reduktion i sociale ydelser fører til, at de berørte borgere ikke længere har råd til at fastholde den nuværende bolig.

Socialforvaltningen og boligorganisationerne har et godt samarbejde om forebyggelse af udsættelser, hvilket har betydet, at antallet af udsættelser i København i 2015 var det laveste siden 2007.

Det er væsentligt for såvel borgere som boligorganisationer og kommune, at udsættelser så vidt muligt forebygges. Udsættelse fra boligen kan udgøre starten på en større social deroute for borgeren. Samtidig har udsættelser store økonomiske konsekvenser for kommunen i form af øgede udgifter midlertidige tilbud og støtte til borgeren. Også boligorganisationerne oplever tab, fordi de udsatte borgere sjældent har midler til at dække restancer og udgifter ved udsættelsen.

Socialforvaltningen vil derfor informere samarbejdspartnere blandt boligorganisationerne om initiativerne. Københavns Kommune og Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds har i Hovedaftalen 2015-18 aftalt at samarbejde om forebyggelse af udsættelser. Der er i den forbindelse mulighed for, at de almene boligorganisationer kan bistå forvaltningerne i forhold til at udbrede viden om reformen og dens konsekvenser, således at lejerne har mulighed for at søge anden bolig, fremlæse et værelse eller lignende for at imødegå de økonomiske konsekvenser af reformen og af udvidelsen af personkredsen for integrationsydelsen.

Lejere i almene boligorganisationer har i mange tilfælde mulighed for at få fortrinsret til boliger indenfor egen boligorganisation.

Information fra boligorganisationerne om mulighed for flytning til mindre og billigere bolig kan bidrage til at løse det økonomiske problem for nogle lejere.

Der er foreløbig aftalt møder med både boligorganisationer og med helhedsplanernes personale i løbet af juni, hvor Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil orientere om regler og indsatser.

Videre proces

Uanset rådgivningstiltag og tværgående samarbejde bemærker Socialforvaltningen, at der vil være en væsentlig risiko for, at antallet af udsættelser forøges. Socialforvaltningen vil løbende følge antallet af udsættelser og vil have særligt stor opmærksomhed på udviklingen fra 1. oktober 2016, hvor virkningen af 225-timers regel og kontanthjælpsloft slår igennem.

Hvis antallet af udsættelser forøges efter reglernes ikrafttræden, vil Socialforvaltningen forsøge at afdække de nærmere årsager og orientere Socialudvalget om resultaterne.

***Bilag:** Partshøringsbrev, som udsendes fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i forbindelse med mulig overgang fra kontanthjælp/uddannelseshjælp til integrationsydelse*